

Hälsoskydd

Egenkontroll

enligt miljöbalken

**Skellefteå
kommun**

Checklista för egenkontroll

Kortfattat kan man säga att egenkontroll är en riskvärdering av verksamheten. Genom en planerad och väl fungerande egenkontroll kan verksamheten förebygga och förhindra negativ påverkan på miljö och människors hälsa.

I egenkontrollen ska det finnas rutiner för att förebygga risker och en tydlig ansvarsfördelning. Det kan exempelvis vara hur verksamheten sköter avfallshantering, städning, vattenkontroll och ventilation. Det bör även finnas signeringslistor eller annan dokumentation som visar att rutinerna följs och fungerar. Dokumentationen ska vara aktuell och kunna visas upp för samhällsbyggnad, miljö vid inspektioner.

Kunskap

De personer som arbetar inom verksamheten ska ha den kunskap som behövs för att uppfylla miljöbalkens krav. De behöver ha kännedom om egenkontrollen och vilka rutiner som finns samt ges förutsättningar att följa dem.

Integrera gärna miljöfrågor bland personal så att alla kan dra sitt strå till stacken för bland annat energibesparing och återvinning.

Lokal

Utformningen av lokalen är viktig för att undvika miljö- och hälsoproblem. Generell information om hur en lokal ska utformas finns att läsa i Boverkets byggregler. Beroende på vilken typ av verksamhet ni har tänkt bedriva så är behoven och kraven olika. Nedan följer några viktiga områden att tänka på.

Toalett, tvättställ och dusch

Se till att det finns tillräckligt antal toaletter, tvättställ och duschar i förhållande till antalet personer (t.ex. kunder, gäster, badande eller skolbarn).

Städutrymmen

Städutrymmen ska vara tillräckligt stora och underlätta en enkel och hygienisk hantering, till exempel genom att ha en tappkran med varmt och kallt vatten och utslagsvask.

Förvaring

Det ska finnas tillräckligt med förvaringsutrymmen så att saker inte hamnar på golvet eller andra olämpliga ställen. Vid risk för smittspridning ska det finnas en separat diskbänk med ho för rengöring av redskap. Redskap som används i verksamheten ska förvaras på ett lämpligt sätt så att rena redskap inte blandas med smutsiga. Samma sak gäller för sterila och ickesterila material.

Fuktiga ytterkläder kan orsaka obehaglig lukt och fuktproblem. Se till att det finns tillräckligt med torkmöjligheter.

Skötsel och underhåll

För att förebygga smittspridning och allergiproblem krävs lättskotta och tåliga material på väggar och golv. Slitna ytor och skador, som sprickor, är tecken på bristande

underhåll som måste åtgärdas. Bristande underhåll kan leda till fuktskador, olyckor, skadedjursangrepp m.m.

Se till att ha lättstädad inredning. Textilier är exempel på dammsamlade ytor. Mjuka mattor och heltäckningsmattor är vanligtvis olämpliga. Undvik svåråtkomliga och svårtorkade ytor.

Välj ytmaterial och annan inredning som är miljövänlig, så kallat lågemitterande.

Temperatur

I lokaler bör temperaturen ligga mellan 20-24°C. För känsliga grupper bör temperaturen ligga mellan 22-24°C

Belysning

Det ska finnas fungerande och tillräcklig belysning i lokaler och vid arbetsytor.

Verksamhetsutövaren ska kunna visa att miljöbalkens regler följs.

Lukt

Åtgärda dålig lukt, exempelvis mögel- och avloppslukt. Tänk på att nya datorer, plastmattor, vissa golvlim med mera kan ge ifrån sig lukt en tid efter installation. Lukt kan även bero på bristfällig ventilation.

Fukt

Mögel eller mattor som släppt i fogar och från golv kan vara ett tecken på fuktskada. Åtgärda fuktskador omgående för att undvika tillväxt och spridning av mögel.

Buller

Buller från installationer (t.ex ventilation), trafik, musikanläggningar, industrier med mera kan påverka människors hälsa. Stomljud, bristande ljudisolerings och hårda ytor kan också ge dålig akustik.

Radon

I vissa områden är risken större för höga radonhalter på grund av berggrunden. Även byggnadsmaterial som blåbetong kan öka risken för höga radonhalter. Genomför en radonmätning av inomhusluft. Årsmedelvärdet bör vara under riktvärdet på 200 Bq/m³ luft.

Skadedjur

Åtgärda problem med skadedjur, exempelvis huvudlöss, vägglöss, silverfiskar, möss,flugor eller myror.

Hygien

Städning

En städrutin kan till exempel beskriva vilken städmetod som ska användas och hur ofta man ska städa olika delar av lokalerna. Detta måste bedömas utifrån bland annat lokalens utformning och hur man använder lokalerna. En utgångspunkt kan vara att hygienutrymmen och andra särskilt belastade miljöer kan behöva städas flera gånger dagligen.

Städrutinerna bör bland annat omfatta rutiner för rengöring av stoppade möbler, rengöring av skötbord samt ytor som man ofta tar på som till exempel lysknappar, vattenkranar och handtag till dörrar. Även städning som görs mer sällan, som tvätt av textilier, rengöring av leksaker, höga ytor, städförråd och till- och frånluftsventiler kan omfattas av städrutinerna.

Tvättning

Det ska finnas rutiner för hur och när textilier ska tvättas. Textilier i lokalen kan exempelvis vara handdukar, mattor, gardiner, överdrag och arbetskläder. När tvättning sker i lokalen bör det finnas torkmöjligheter, till exempel torkskåp eller torktumlare. Det bör även finnas utrymmen att förvara ren och smutsig tvätt åtskilt.

Handhygien

Förhindra smittspridning genom god handhygien. Smycken och långa naglar bör undvikas. Engångshanddukar är att föredra.

Ventilation

Ventilationen ska vara dimensionerad för antal personer som vistas i lokalen. Luftflödet bör vara minst 7 liter per sekund och person. Vid misstanke om dålig luft kan koldioxidhalten mätas. Halter över 1000 ppm är en indikator på att ventilationen inte är tillräcklig.

Kontrollera vilken typ av ventilation som används, att alla utrymmen är ventilerade och var till- och frånluftintagen är placerade.

Obligatorisk ventilationskontroll (OVK) ska genomföras regelbundet. Ha rutiner för att rengöra filter, don och kanaler.

Vatten

Verksamheter som inte har kommunalt dricksvatten ska genomföra egna vattenkontroller.

Mätning av varmvattentemperatur

Kontrollera varmvattentemperaturen. Temperaturen på varmvattnet får inte understiga 50°C vid tappställen som tvättställ och duschar. Avsikten är att undvika tillväxt av bl.a. legionella. För att undvika brännskador bör temperaturen inte överstiga 65°C.

Avlopp

Om det finns en egen avloppsanläggning ska den uppfylla miljökraven på dimension, funktion och skötsel.

Kemiska produkter

Det ska finnas en kemikalieförteckning på samtliga kemikalier i verksamheten. Kemiska produkter är t.ex. rengöringsmedel och målarfärg. Förteckningen ska vara uppdaterad och innehålla namn på produkt och användningsområde. Det ska finnas information om produktens hälso- och miljöskadlighet och klassificering. Kemiska produkter ska förvaras i ursprungsförpackningen och på ett sådant sätt att innehållet inte riskerar att läcka ut i avloppet. Förteckningar ska finnas tillgängliga där produkterna används och förvaras.

Undvik att använda kemiska produkter som kan medföra risk för människors hälsa eller för miljön. Använd i stället produkter som är mindre farliga.

Avfallshantering

Ange hur avfall förvaras och hur det avlägsnas från behållare och soprum samt hur rengöring av behållare eller soprum organiseras. Kontrollera att dimensionering av sopkärl är tillräcklig och funktionell. Källsortera för minskande avfallsmängder och andra miljöfördelar.

Farligt avfall

Lysrör, glödlampor, bilbatterier och burkar med färgrester är exempel på farligt avfall. Farligt avfall ska förvaras på ett säkert sätt och transporteras bort av en godkänd transportör. Ta reda på vad som gäller för din verksamhets branschspecifika avfall.

Rökförbud

I alla offentliga lokaler råder rökförbud. Verksamheten ansvarar för att rökförbudet följs genom information om att rökförbud råder.

Information om miljö- och hälsoskydd

Bygg- och miljönämnden är tillsynsmyndighet och arbetar för att nå de mål som finns i den samlade svenska miljölagstiftningen. Syftet med miljöbalken är att främja en hållbar utveckling så att nuvarande och kommande generationer kan leva i en hälsosam och god miljö. Miljöbalken berör alla typer av åtgärder som påverkar hälsa och miljö.

För att kontrollera er verksamhet tas antingen en fast årlig tillsynsavgift eller en timavgift ut. Avgiften beror på vilken typ av verksamhet ni bedriver.

Verksamhetsutövaren

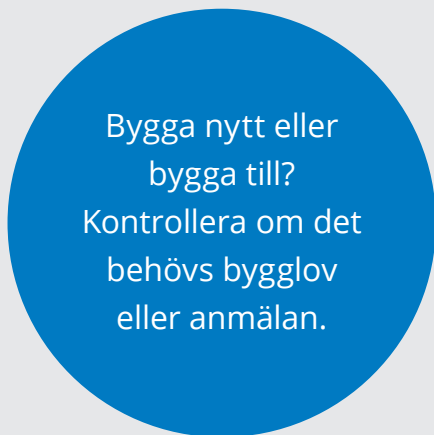
Med verksamhetsutövare menas fysisk eller juridisk person som driver verksamheten.

Verksamhetsutövarens ansvar

Verksamhetsutövaren är ansvarig för att verksamheten lever upp till miljöbalkens krav.

Om ansvaret för verksamheten delas av flera till exempel verksamhetsutövare, fastighetsägare, platsansvarig eller personal är det viktigt att ansvarsfördelningen framgår tydligt och att den dokumenteras.

De behov av drift och underhåll som kan kräva åtgärder från fastighetsägaren ska verksamhetsutövaren meddela till fastighetsägaren. Om fastighetsägaren inte åtgärdar problemen ska det meddelas till samhällsbyggnad, miljö.

För mer information

Skellefteå kommuns kundtjänst 0910-73 50 00, tryck 3
www.skelleftea.se/invanare

Webbplatser

www.socialstyrelsen.se

www.boverket.se

www.folkhalsomyndigheten.se

www.stralsakerhetsmyndigheten.se

Lagar och förordningar

Miljöbalk (1998:808)

Förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd

Förordning (1998:901) om verksamhetsutövarens egenkontroll

Förordning (1998:950) om miljöskattionsavgifter

Tobakslagen (1993:581)